

Л. Толстой.

НА ЗАСЛАННЮ

або

БОГ БАЧИТЬ ПРАВДУ, ТА ДО ЧАСУ МОВЧИТЬ.

Одного разу в місті Володимирі жив молодий купець, Аксенов, який мав дві крамниці і хату.

Аксенов мав кучеряве волосся й рум'яне обличчя та був дуже веселий і співучий. В молодих літах він любив запиватися, а коли був під охотою, то звичайно робив пакости, але відколи оженився, перестав пити і лиш коли-неколи заходив на чарку.

Одного літа Аксенов вибирався до Нижнього Новгорода на великий ярмарок. Коли вже мав пращатися з родиною, його жінка каже:

— Іване Дмитровичу, не пускайся сьогодні в дорогу; мені снилося, що тебе стріло якось нещастя.

Але Аксенов засміявся і промовив:

— Чи ти все ще таки боїшся, щоби я на ярмарку не запився?

Та жінка відповіла:

— Я сама не знаю, чого я боюся, але мені снився поганий сон; снилося, що ти прийшов ніби десь з міста, а коли я на тебе поглянула, то побачила, що твоя голова була вся біла.

Аксенов знов засміявся, кажучи:

— Твій сон означає щастя. Ну, я вже йду. Я принесу тобі дорогого гостинця.

І він, попрощавшись з родиною, рушив в дорогу.

В половині дороги він стрітвся зі знаким купцем і разом з ним спинився в придорожній коршмі на нічліг. Вони написли разом чаю і пішли спати в межуючих з собою кімнатах.

Аксенов не любив довго спати; він прокинувся серед ночі і, розбудивши свого фірмана, наказав йому запрягати коні, так, щоби вирушити в дорогу ще холодом, а сам пішов до закуреної коршми і розплатився з господарем.

Віхавши около сорок верстов, він спинився на попас. Відпочавши на підсіньну коршму, він підійшов в обідню пору до дверей коршми і звелі загріти собі самовар, а сам взяв балалайку і почав грати.

Нараз до коршми підїхала тройка з дзвінком; з неї зліз урядник з двома жандармами; урядник підійшов просто до Аксенова і спитав його:

— Хто ти такий? Звідки ти приїхав?

Аксенов відповів йому без вагання і попросив його на шклянку чаю.

Але урядник випитував його даліше:

— Де ти ночував минулої ночі? Ти був самий, чи з одним купцем? Чи ти бачив того купця нині рано? Чого ти виїхав так досвіта?

Аксенов дивувався, чого його так випитувано, але відповідав все по правді, а там і собі запитав:

— Чого ви мене так випитуєте? Я ані злодій; ані душегуб. Я йду собі за своїми справами. Ви не маєте про що мене випитувати.

Тоді урядник покликав жандармів і промовив:

— Я є справник (поліцейський інспектор), а випитую тебе тому, бо купця, з котрим ти забавлявся минулої ночі, забито. Ти покажи мені свої річи, а ви, жандарми, обшукайте його.

Ті увійшли до коршми, винесли його куфер і торбу та почали в них шукати. Нараз справник витягнув з торби ніж і запитав його:

— Чий се ніж?

Аксенов підвів очи і побачив ніж замазаний кровю. Він здивувався і не відповідав нічого.

— А чия се кров на ножеві?

Аксенов старався відповісти, але не міг вимовити ані слова:

— Я... я... не... знаю... я... той ніж... він не мій...

Тоді справник промовив даліше:

— Купця знайшли нині рано неживого в ліжку, пробитого ножем. Ніхто инший крім тебе, не міг сего зробити. Двері коршми були замкнені з середини, а в коршмі крім тебе й купця не було більш нікого. В додатку ось і яровий ніж знайшли в твоїй торбі; твоя провина відбивається в твоїх очах. А тепер скажи мені, як ти убив його, та кілька грошей взяв від него?

Аксенов присягався, що він не винен, що купця після вечері він не бачив, та що гроші, які тепер має — вісім тисяч рублів — се його власні, а що до ножа то ніж не його.

Але його голос тремтів, обличчя поблідло і він весь дрожав зі страху, неначеб справді був винний.

Справник прикликав жандармів і сказав їм Аксенова звязати та взяти до воза.

Коли вони його звязали й привели до воза, Аксенов перехрестився й залився сльозами.

Вони сконфіскували річи Аксенова й гроші й відставивши його до найближшого міста, посадили у вязницю.

Даліше почали розвідувати про характер Аксенова в його родиннім місті Володимирі. Всі купці і жителі Володимира посвідчили, що Аксенов в молодих літах любив запиватися й робити бучу, але тепер був поважним і чесним чоловіком. Вкінці Аксенов став перед судом.

Його признали винним вбивства купця і зрабовання в него двацять тисяч рублів.

Жінка Аксенова була так приголомшена страшним випадком, що навіть не знала, що подумати. Її діти були ще малі, одно при грудях, але забрала їх і пішла до того міста, де був увязнений її чоловік.

На початку не хотіли їй дозволити побачитися з чоловіком, але вкінці їй вдалося вистарати позволення в начальника і її пустили.

Коли вона побачила чоловіка в арештантськім убранню, скованого і в товаристві розбійників, її серце не витримало і вона зімліла з роспуки. Вона впала на землю, і прийшла до себе аж по якімсь часі. Тоді вона умістила діти коло себе і сіла між ними та почала розповідати чоловікови про домашні справи та випитувати його про все, що з ним приключилося.

Він переповів їй цілу історію.

— Що ж нам тепер робити? — питала вона.

Він її відповів:

— Ми мусимо вислати просьбу до царя. Чейже не можуть карати невинного чоловіка.

Жінка відповіла, що вона вже вислала просьбу до царя, але просьба не була узгляднена. Аксенов не відповів на се нічого, але видно було, що ся вість діткнула його болючо.

Тоді його жінка промовила:

— Бачиш, той сон, котрий мені снився, що ти посивів, справдився. Ось, твоє волосся вже почало сивіти з журби. Ти повинен був лишитися дома.

Вона почала рвати на собі волосся й промовила:

— Івасю, мужу мій дорогий, скажи мені щирю правду: чи ти допустився злочину?

Аксенов заломив руки й ридаючи з розпуки, промовив:

— І ти також мені не віриш!

Втім увійшов вартовий і сказав, що час відвідин вже скінчився. Аксенов на віки розпрощався зі своєю родиною. (Даліше буде).

ПСАЛОМ Ш.

Чом, Господи, вороженьків
Тільки десь набралось,
Що ненавистю тяжкою
На мене завзялись?
Настають вони на мене,
Голос піднімають,
Та злобою тяженькою
Тебе висмівають.
— Він на Бога надіється! —
Сміються лукаві.
— Де-ж той Бог його та його
Тая сила й слава? —
Ти-ж, Господи, мій заступник
Могутний по віки,
Моя слава, моя поміч
І сильна опіка.
Воззову до Тебе, Боже,
Широю мольбою
І трючеш мене, Боже,
Ласкою святою.
І спокійно спати ляжу
І рано проснуся
І славити-му Господа
Та словом озвуся:
— Не боюся, Боже милий,
Ворогів завзятих,

Що облавою на мене
Задумали стати.
З'єднались лукаві
На лихе діло —
Та розбілася їх злоба
І задуми смілі.
Вскресни, мій Боже милий,
Встань у силі й славі.
Спаси мене та заступи
Від врагів лукавих.
І заступив мене Господь
У годину тую
Та разорив врагів лютих,
Іх злобу тяжкую.
І розбіглися лукаві
Вороги тяжкі —
Моя-ж душа, слава Бога,
Господом радіє.
Бо у Господа людині
Праведній спасення,
Сильна поміч у неволі
І благословення.
І спокійно спати ляжу
І рано проснуся
І благословенням Господнім
Широ звеселюся.

17. V. 1918.

Т. Дмитренко.

КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В РЕДАКЦІЇ „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА”

„Релігійно-Науковий Вісник” за рік 1923. — Містить надзвичайно цінні статті з під пера Євгена Бачинського, проф. Білнова Свящ. Білона, др. М. Левицького, др. Чабіні і інших. Поручається передовсім священикам і учителям та всім тим, що інтересуються релігійно-науковими питаннями. Ч. 9—10, 11—12, 13—14, з пересилкою 50

Життя і особа Григорія Сковороди (українського філософа) .. 15

Життя святої Великомучениці Варвари, Заступниці Українського народу 05

Свята Відправа Вечірня і Рання в українській мові (переклад Проф. Огієнка). З пересилкою 1.60

Служба Божа св. Івана Золотоустого в українській мові (переклад Проф. Огієнка) в оправі з пересилкою 1.50

Свята Служба Божа святого о. Василя Великого 25

Адресуйте:
THE ORTHODOX HERALD, — 379 Parr Street, — WINNIPEG, MAN.